

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Vita Petri Canisii De Societate Iesv

Rader, Matthäus

Monachii, 1614

II. Pauperum & paupertatis studium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70957)

quadraginta accepisse à Seuerino
 bibliopego id æui puero, Canisium
 adolescentem Coloniae. Musis ope-
 rantem consueuisse in mensa defun-
 cti caluam iuxtim collocare, vti sem-
 per aspectu cranij & de vitæ præ-
 sentis fine, & initio sequentis, ad quã
 mors duceret, admoneretur, haud
 ignarus eam cogitationẽ plurimum
 valere ad mentem à præsentibus a-
 uocandam, & ad cælestia æternaque
 conuertendam, quod sapientis di-
 ctum identidem reuocabat: *Memo-
 rare nouissima tua, & in æternum non pec-
 cabis.*

PAUPERVM ET PAU-
 PERTATIS STV-
 DIIVM.

CAPVT II.

IN copiosa, potenti, & consulari fa-
 milia Canisius natus, infimæ tamẽ
 fortu-

fortunæ & sortis homunciones mi-
 nime cōtemsit, aut neglexit, vt hodie
 superba iuuentus, miseros tanquam
 non homines rata, vix aspectu, ne-
 dum affatu dignatur. Canisius adhuc
 inter ephebos agens, Coloniae disci-
 plinis liberalibus intentus, pecu-
 nias à parentibus pro cultu cor-
 poris liberaliter submissas, partim
 ad subleuandam egentiorum ino-
 piam, partim in libros expendit,
 ipse modesto ornatu contentus, ani-
 mū, neglecta cura corporis, studuit
 virtutibus excolere. Tertium post &
 vigesimum ingressus annum etiam
 voto paupertatem signauit, Deoque
 omne patrimonium suum & fortu-
 nas transcripsit. Nam Iacobo Patre,
 anno post virginis partum c i o. i o.
 XLIII. mense vltimo ad superos pro-
 fecto (sic enim Canisius à Deo certi-
 or factus est) Neomagū vocatus, cum
 sorore Wendelina de hæreditate cō-
 uenit, vt illi vltro primas offerret in
 bonis

bonis deligendis, ipse magnam partē
 sortis suæ in cœtus religiosorum, aut
 stipem rogantes liberalissimè tribu-
 it, alteram naui impositam, secumq;
 Coloniam deportatam omnē in pi-
 os vsus conuertit, sibi nihil omninò
 retinuit, satis opulentum se ratus, si
 animum supra opes haberet. Quod
 nouerca Wendelina sorori cognomi-
 nis, peregrè, vti supra explicatum est,
 tulit, grauitèq; cum illo & nostro Fa-
 bro exostulauit. Sed soror de fra-
 tre sollicita monuit, vt futuri prou-
 idus, in vsus necessarios, & casus vlti-
 mos, qui in vita varij possent & sole-
 rent incidere, aliquid opis humanæ
 conderet; addiditq; de suo se illi quo-
 tannis triginta aureos adiecturam.
 Grata fuit Canisio pietas sororis, sed
 reiectis omnibus respondit: nihil si-
 bi his op^o esse; sua se ei credidisse, qui
 possideret omnia, & qui cœtuplo cō-
 pensaret in præsentī, & deinceps vi-
 tam præstaret sempiternam, proinde
 se il-

se illius benevolentiae gratias meminisse; sibi abundè suppeditatū iri necessaria ab eo, cuius obsequio se mācipasset. Rediit in patriam biennio post, quā deinceps nō vidit amplius, nisi post duos & viginti annos, cum à Pio IV. missus est Legatus ad principes Imperij, quādo Guilielmū Sicambrorū regulū salutavit. Ibi verò cum Neomagi inter sorores & sororios, reliquosq; cognatos (quorū centū & viginti superstites, omnes proxima vel propinquitate vel affinitate Canisium contingebant) certaretur, qui Canisium prius domū suam ad lautas epulas deduceret, ipse tam officiosam litem suorum admodum eleganter & piè composuit, hortatus singulos, vt, qui sibi gratum vellent adornare conuiuium, symbolas conferrent, simulque omnes ad publicum vrbis valetudinariū deferrent, ibi per confessionem expiati prius ad cęlestis agni mensam accūberent, dein-

deinde corpus curarent. Placuit hæc
Canisij pietas propinquis, magnum-
que ciborum & vini numerum in xe-
nodochium deportarunt, sacram sy-
naxin religiosè sumserunt, ac de-
mum sobriè pransi plura egentibus
analecta reliquerunt, quàm ipsi in
epulo absumpserunt, rarum hodie,
imò olim etiam exemplum. Eodem
loci cum domū sororis omnes pro-
pinqui Canisij conuenissent, præfa-
tus de futuris bellorum tempestati-
bus & religionū dissidiis singulos ad
cōstantiā in tuenda prisca religione
vehementi oratione adhortatus, ita
commouit, vt omnes stipulata ma-
nu pollicerentur, se ne latum quidē
vnguem à Catholica disciplina & do-
ctrina discessuros. Nec fidem felle-
re: centum quinquaginta hodie ex
Iacobi Patris Canisij stirpe numerā-
tur, qui Romanam Ecclesiam magi-
stram religionis & veritatis agnos-
cunt coluntq; Argentoratum voca-
tus

tus per Ceneralia de rebus diuinis, cum populo frequente egit; secundum Paschales ferias accepta missione, summaque auri non parua oblata, nihil omnino admisit. Polycarpi duntaxat digito, quem omnibus thesauris gratiorem habuit, accepto, cum omnium admiratione & abstinentiae commendatione, recessit. Nuncius pontificis vnico socio contentus, legationem ad principes, sine vlllo fastu aut comitatus ambitione obiit, auctoritatem a virtutis & eruditionis laude mutuatus, quam plerique in officiis aulicis, numero comitum & vrbaniis elegantis ponunt. Nec diu nomen & munus retinuit.

Nam cognita Pij morte exemplo se dignitate abdicauit.